

4- Allah'tan başkası adına kesilenler

Hayatı veren de alan da Allah'tır. Allah'ın izin ve iradesiyle insanlar, hayvanları boğazlamaktadırlar. İşte hayvanı keserken, Allah'ın ismini anmak, Allah'ın insana verdiği bu izni tazelemek; ölümün ancak O'nun kudret ve iradesiyle olduğunu hatırlamak içindir.

Ayette bildirildiği üzere Allah'tan başkası adına kesilen hayvanların etini yemek haramdır. (Bakara, 2/173)

Hayvanın kesimi sırasında Allah'tan başkasının ismi zikredilince, Allah'ın bu izni ve rızası iptal edilmiş; böylece kesilen hayvandan mahrumiyeti gerektiren büyük bir nankörlük içine girilmiş olur. Hayvanları Allah'tan başkası adına kesme yasağı, aynı zamanda putperestliğin kökünü kazımak, tevhit inancını perçinlemek hikmetini de taşır.

Bir hayvanın etinin helâl olabilmesi için boğazlamadan veya ava ateş etmeden önce "Bismillâh"veya "Bismillâhi Allahu Ekber"diye besmele çekmek gerekir. Allah, unutulmuş işlenen hatalardan insanı sorumlu tutmayacağı için kasden olmayıp unutulmuş besmelesiz kesilen hayvanın eti yenilir. Ama hayvan kesilirken kasden besmele çekilmezse o hayvanın etini yemek haramdır.

Ayrıca Peygamber Efendimiz'in teşri yetkisini ifade eden ayetin şu ifadesi, helal olmanın dayandığı temeli de açıkça belirtir: "O peygamber onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri de haram kılar "(el-A'râf, 157)

Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem)in sünneti de Kur'ân'ı Kerim'deki bu yasakları teyid ederek, "pis ve iğrenç"yiyeceklerin özelliklerine ilişkin detaylandırıcı açıklamalar içermektedir. Meselâ Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) "Azı dişi olan yırtıcı hayvanların (zî nab: ağzının dört yanında uzun ve sivri dişleri olan hayvanlar) ve "yırtıcı kuşların"(zî mihleb: pençesi ile avını parçalayan kuşlar) etlerinin yenmeyeceğini özellikle belirtmiştir.. İbn Abbâs'ın rivâyetinde bu hadisin devamı şöyledir: "Ve pençesi ile avlanan her kuş haramdır."

Zikredilen ayetlere açılım getiren hadisler ışığında haram kılınan diğer hayvanlar şunlardır:

Ayet-i kerimede geçen "pis"diye vasıflanabilecek bütün hayvanlar

Burada geçen "pis"olma vasfı insana zararlı olabilecek şekilde zararlı şeylerle beslenen hayvanları içine aldığı gibi, tabiatı gereği insanın iğrendiği bütün hayvanları da içine alır. Yılan, fare, kaplumbağa, köstebek, kirpi, solucan, sinek gibi hayvanlar bu gruba girer.

Akar kanı olmayan böcekler

Çekirge dışındaki böcekler.

Pençesiyle avlanan yırtıcı hayvan ve yırtıcı kuşlar

Hanefi fıkhına göre "siba (yırtıcı hayvanlar)"kelimesi et yiyenler şeklinde kabul edilmiş ve bu gruba giren bütün etçil hayvanların eti haram sayılmıştır. (Aslan, kaplan, kurt, ayı, tilki, çakal, fil, gelincik, sansar, samur, sincap, maymun, köpek, kedi vs.) Şâfiîler ise bu kelimeye "insanlara saldıran ve parçalayan"anlamını verdikleri için tilki ve çakalı bunların dışında değerlendirip etlerini helâl kabul etmişlerdir. Mâlikilerde ise bu tür hayvanları yemek haram değil mekruhtur.

Yırtıcı kuşlar hakkındaki görüşler ise, Hanefilerde akbaba ve karga mekruh görülürken Malikilere göre bütün yırtıcı kuşlar mekruhtur. Şâfiîler ise zararı dokunup dokunmadığını ölçü almakta ve zararı dokunanları mekruh görmektedir.